

موضوع: مدرک گرایی طلبه
استاد داور: سرکار خانم زینب عطاءاللهی

چکیده نظرات
استاد ارائه
کننده بحث:

چکیده نظرات
استاد منتقد:

موافق:

حوزه های علمیه باید با علم
امروزی پیش برود. جامعه
امروزی تحصیل بدون مدرک را
نمی پذیرد. مدرک در حوزه ها
باعث بالا رفتن انگیزه در بین
طلاب می شود.
اگر مدرک در حوزه ها نباشد
علاوه بر کم تر شدن طلبه ها
امکان رفتن به سطوح بالاتر نیز
سخت می شود.
مدرک یک سنجش در بین
طلبه هاست که طلبه موفق و
کوشا از غیر آن شناخته شود.

مخالف:

اصل و مبنای تشکیل حوزه های
علمیه بر تهذیب و تحصیل کنار هم
بوده است. البته تهذیب و
خودسازی به دور از اهداف مادی
باید در حوزه ها پررنگتر باشد. چه
بسا هدف قرار دادن مدرک در
حوزه ممکن است طلبه را از مسیر
اصلی دور کند.
بسیاری از بزرگان بر لزوم پرهیز از
مدرک گرایی در حوزه ها تاکید می
کنند و حتی حوزه هایی هستند
که طلبه بدون مدرک در حال
تحصیل در آن جا هستند.
متأسفانه امروزه دانشگاهها تاثیر
زیادی بر حوزه های علمیه گذاشته
اند. همین امر موجب کم رنگ
شدن اخلاق در حوزه ها شده است.

داور:

با توجه به اینکه دو نوع مدرک گرایی وجود دارد : مدرک گرایی مادی و
معنوی ، آنچه مذموم است مدرک گرایی مادی است. در حقیقت اخذ مدرک با
مدرک گرایی تفاوت دارد. اصل این که رابطه بین مدرک و مدرک گرایی تباین
نیست . یعنی اگر یکی آمد دیگری نفی شود.
پس می توان همراه با تهذیب ، مدرک هم باشد و البته اگر مدرک در حوزه ها
ابزاری باشد چه بسا پسندیده نیز باشد.